

Läget på de globala energimarknaderna

Vecka 16, 2018

2018-04-18

Sammanfattning

De senaste två veckorna har oljepriserna både sjunkit och stigit kraftigt. I mitten av förra veckan var Brent front month uppe på högsta nivån sedan 2014, för att sedan sjunka marginellt. Prissvängningarna har skett som marknadens svar på de ökade spänningarna mellan USA och Kina efter att båda länderna har infört handelstullar mot varandra. Priset har också under den senaste veckan påverkats av ökade oroligheter i Mellanöstern efter den senaste kemgasattacken och besvarande flygattacken i Syrien, läs mer om läget i Mellanöstern i veckans Fokus under Nyheter i korthet Olja.

De senaste par veckorna har präglats av sjunkande europeiska spotpriser då Europas uttagssäsong ur lager avslutades. Priserna har också sjunkit som ett svar på att efterfrågan gått ned då temperaturerna gått upp. Väderprognoserna för april visare vidare på varmare än säsongsnormala temperaturer månaden ut.

De europeiska kolpriserna återhämtade sig något i början av vecka 14, efter väderrelaterade tillförselproblem i Australien. I början av förra veckan steg de europeiska terminspriserna för nästkommande år till EUR79,65 per ton, den högsta nivån på en månad. Detta bidrog också till att de tyska kraftpriserna steg till den högsta på tre månader.

Priserna på utsläppsrätter har fortsatt att säljas på höga nivåer och nådde sånär ett stängningspris om EUR14 per ton förra fredagen. De höga priserna är till stor del en konsekvens av att aktörer behöver köpa in utsläppsrätter för att uppfylla sina kvoter för 2017 års utsläpp.

Innehåll

Sammanfattning	1
Oljemarknaderna	2
Nyheter i korthet: Olja	4
Naturgasmarknaderna	7
Nyheter i korthet: Naturgas	9
Europeisk kraftproduktion	11

Priser vid stängning den 17/4

Olja	ICE Brent, front month
	71,31 USD/fat ↓*
Naturgas	ICAP TTF, day ahead
	19 EUR/MWh ↓*
Kol	ICE AP12, front month
	81,4 USD/ton ↓*
Utsläppsrätter	ICE EUA, Dec contract
	13,76 EUR/ton ↓*

* Pilen indikerar prisrörelse från föregående dag.

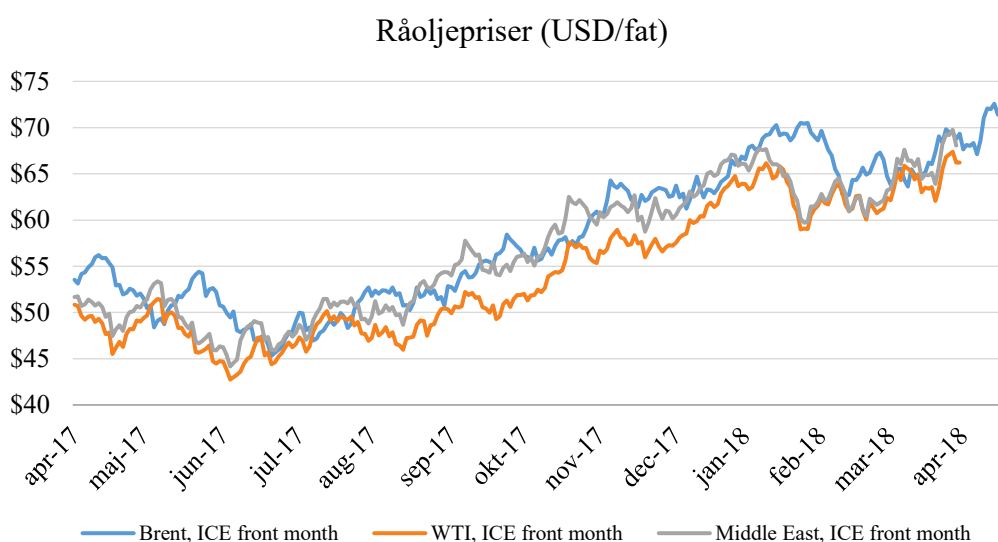
SEMINARIUM
Nya utmaningar för sjöfarten – IMO:s nya utsläppskrav

Läs mer på och anmäl dig på
www.energimyndigheten.se/energiforum.

Oljemarknaderna

Efter påskhelgen sjönk oljepriserna kraftigt när handeln öppnade igen. Prisförändringen skedde till följd av en ökad marknadsoro för handelskrig mellan USA och Kina. Kina meddelade i början av april att landet inför handelstullar på vissa amerikanska exportvaror, exempelvis sojaböner och flygplan. Tullarna kommer som ett svar på amerikanska tullar mot stål och aluminium från Kina. Nyheten att den irakiska regeringen har godkänt planer att öka landets oljeproduktionskapacitet ytterligare till 6,5 miljoner fat per dag till 2022 pressade också priserna nedåt. Den irakiska produktionen har tidigare förväntats uppgå till 5 miljoner fat per dag 2019.

Den amerikanska energimyndigheten EIA meddelade veckan efter påsk att de amerikanska kommersiella lagren, som påverkar de globala priserna i stor utsträckning, föll med 4,6 miljoner fat, vilket dämpade marknadsreaktionen på de kinesiska handelstullarna något. De amerikanska kommersiella lagren är enligt EIA nu nere på undre halvan av genomsnittsintervallet för den här tiden på året.

Källa: Montel.

Vidare meddelade EIA att den amerikanska oljeproduktionen, som är en faktor som pressar de globala priserna i nuläget, ökade och sista veckan i mars uppgick till 10,46 miljoner fat per dag.

Veckan efter påsk avslutades sedan med att priserna fluktuerade efter initiala rapporter om att USA möjligtvis skulle kunna förhandla om en handelslösning med Kina, till ett uttalande från USA:s president Donald Trump att han har bett amerikanska tjänstemän se över möjligheten att öka handelstullarna mot kinesisk import ytterligare.

Förra veckan inleddes med en prisnedgång till följd av fortsatt marknadsoro för ett handelskrig mellan USA och Kina. Spänningar i handeln mellan USA och Kina kan begränsa efterfrågan på oljeprodukter både direkt och indirekt och både på kort och lång sikt.

Den 10 april publicerade EIA sin senaste Short Term Market Report, STEO. Där prognosticerar myndigheten bland annat spotpriset på Brent till i genomsnitt USD63 per fat under 2018 och 2019. Spotpriset på WTI förväntas ligga i genomsnitt USD4 under Brentpriset. Den amerikanska oljeproduktionen beräknas till i genomsnitt 10,7 miljoner fat per dag under 2018, vilket skulle vara den högsta produktionsnivån någonsin. Vidare prognosticerar EIA råoljae produktionen under 2019 till 11,4 miljoner fat per dag.

Veckan fortsatte sedan med relativt kraftigt stigande priser, bland annat till följd av ökade spänningar i Mellanöstern efter hot om, och sedermera genomföra flyganfall i Syrien av USA, Frankrike och Storbritannien. Flyganfallet kommer efter en påstådd kemgasattack från den syriska regimen, läs mer om läget i Mellanöstern i Nyheter i korthet.

Samtidigt råder fortsatta osäkerheter om iranska sanktioner och utökade sanktioner mot Venezuela som oroar marknaden. Venezuela är delvis beroende av amerikanska raffinaderier längs golfkusten som mottagare av landets tunga olja.

På onsdagen meddelade EIA att de amerikanska kommersiella lagren ökade med 3.3 miljoner fat under första veckan i april. EIA meddelade vidare att den amerikanska oljeproduktionen fortsatt ökade under samma vecka.

Enligt OPEC:s senaste Monthly Oil Market Report, MOMR, som publicerades den 12 april sjönk organisationens gemensamma oljeproduktion med 201 000 fat per dag under mars jämfört med samma månad förra året. Enligt rapporten uppgick produktionen till i genomsnitt 31,96 miljoner fat per dag.

.

Nyheter i korthet: Olja

VLCC-möjligheter till Corpus Christi

Infrastruktur: Hamnen i Corpus Christi Texas har meddelat att man undersöker möjligheten att expandera för att kunna lasta VLCC-fartyg utan omvänd läktring. VLCC-fartyg (Very Large Crude Carrier) är den näst största oljetankerstorleken efter ULCC (Ultra Large Crude Carrier) och har en dödvikt på omkring 200 000 – 320 000 ton. Denna fartygskategorin kan transportera upp till 2 miljoner oljefat och möjligheten till full lastning i hamnen kunna öka amerikansk konkurrenskraft på den globala oljemarknaden.

Enligt hamnen är planen att utveckla lastningsmöjligheter vid Harbor Island, där hamnen äger marken och har möjlighet att bygga rörledningar. Man har också inlett tillståndsprocessen för att muddra hamninloppet till ett djup omkring 23 meter för att möjliggöra ankomst av VLCC-fartyg. En offshore lastningsboj utanför Harbor Island är också en möjlighet, men inget slutligt beslut kring lastningslösning har tagits än. Detta skulle göra Harbor Island, Corpus Christi till den andra amerikanska hamnen, efter Louisiana Offshore Oil Port, med möjligheten att fullasta VLCC-fartyg.

Harbor Island ligger vid början av farleden in mot Corpus Christi och det finns planer på att utveckla lagringsmöjligheter om 20 miljoner fat råolja samt blandningsmöjligheter på plats.

Förstudien planeras att vara genomförd i slutet av 2018, och därefter behöver

tillstånd sökas från US Army Corps of Engineers för att påbörja byggandet. Muddring och konstruktion väntas påbörjas under 2019 och första VLCC-fartyget kan komma att lastas sent 2020 eller tidigt 2021.

Bahrain meddelar jättereserver

Produktion: Bahrain har meddelat storleken på sin nyupptäckta skifferolja och -gasreservoar placerat på landets västkust. Kungadömet hoppas kunna värva de stora internationella oljebolagen för att börja producera olja från den 80 miljarder fat stora skifferoljereserven inom de närmaste fem åren.

Den nya skifferolja- och gasupptäckten i Khaleej al-Bahrain kan innehålla mer än 80 miljarder fat olja och 20 miljarder kubikfot naturgas meddelade kungadömet oljeminister Mohammed bin Khalifa al-Khalifa. Det statligt ägda oljebolaget Bahrain Petroleum Co. har påbörjat förhandlingar med ännu inte namngivna internationella oljeföretag om en utveckling av reserverna med mål om en produktion om 200 000 fat per dag. Detta skulle nästintill dubbla landets nuvarande oljeproduktion.

Samtidigt har man också förhoppningar om att kunna producera 1 miljard kubikfot naturgas om dagen inom de kommande fem åren.

De nya fyndigheterna motsvarar den största upptäckten i kungadömet sedan 1932, då Bahrain blev det första landet att producera olja från Persiska viken.

FOKUS

Konflikt och spänning i Mellanöstern leder till återuppbyggd geopolitisk riskpremie

De senaste veckorna har sett dramatiskt ökad stormaktsspänning i Mellanöstern, där de allianser som står mot varandra uttalat mer eller mindre direkta hot. Risken för oplanerade sammanstötningar har vuxit dramatiskt. Under denna period har oljepriset ökat från ca USD65 per fat till nivåer som mest strax över USD 72 per fat, samtidigt som oljemarknaden generellt under perioden befunnit sig i balans. Nedgången i kommersiella lager har fortsatt, i enlighet med OPEC:s överenskommelse med flera stora icke-OPEC-producenter (s k OPEC+), men planat ut allteftersom lagernivåerna nått det av OPEC eftertraktade 5-årsnittet. Fortsatt utbudstillväxt från USA:s skifferformationer, samt optimistiska prognosuppskrivningar för Kanada och Norge i början av 2018 har inte förmått verka som motvikt mot prisuppgången.

Syrien och Jemen, marginella producenter och exportörer redan innan krigsutbrotten, har sedan länge diskonterats från marknadens utbudssida, så prisökningen kan i princip helt härledas till just geopolitisk spänning och osäkerhet, samt oro över effekterna av den kollaps som sker i Venezuela.

Oljepriserna nådde de högsta nivåerna sedan hösten 2014 under förra veckan, när Brent etablerade sig över USD71 per fat, precis när det politiskt stod alltmer klart att Frankrike och Storbritannien fått med sig USA på planer att bomba den syriska Assadregimens kemiska vapenkapacitet. Efter att regimen än en gång släppt vad som förefaller vara klorin över en omringad förstad till Damaskus som länge varit under rebellkontroll, var känslan stark, i främst Frankrike och Storbritannien att dylika brott mot internationell rätt måste stävjas, eller åtminstone beläggas med en tydlig kostnad. Den inställningen har normalt sett starkt stöd även i Washington, men har på senare tid komplicerats av president Trumps upprepade uttalanden att USA mycket snart ska avveckla sin redan begränsade militära närvaro i och kring Syrienkriget. Allteftersom det började stå klart att USA skulle delta i en gemensam aktion mot Assadregimen förra veckan höjde dess llerade Ryssland tonläget, med kulmen i ett uttalande av landets överbefälhavare Pavel Gerasimov om att eventuella missiler mot Syrien inte bara skulle skjutas ned, utan eld även skulle riktas mot fartygen och baserna de kom från.

Givet det stora antalet utländska aktörer i Syrienkriget har det dock länge funnits goda rutiner för s k *de-confliction* mellan militärerna på taktisk nivå. Efter lördagens (14/4) fransk-brittisk-amerikanska missilattack mot några av Assadregimens militärbaser och ett militärt forskningslaboratorium stod det klart att bland annat Ryssland givits förvarning i god tid och att ryska trupper därmed inte drabbats av förluster. Det låga dödstalet bland syriska trupper, i den mån rapporterna stämmer, antyder att även de haft möjlighet att agera på förvarningen till Ryssland. Den begränsade aktionen kom därmed att ses mer som en politisk markering att användandet av kemstridsmedel alltid behäftas med en kostnad, än något som påverkar Syrienkrigets utkomst. Även oljemarknaden verkar dela den bedömningen, då oljepriserna fortsatt ligga kvar på högre nivåer till följd av den fortsatta spänningen. Att Israel verkar ha ökat frekvensen på sina egna attacker mot syriskt territorium och där baserade iranska styrkor på sistone har potentialen att på egen hand drastiskt eskalera konflikten och genom Iran- och Assad-lierade Hizbollah dra in även Libanon i kriget.

Libanon, där Hizbollah är en del i regeringskoalitionen, och Irak, vars regering står nära Teheran, var också de enda arabstaterna att kritiserade den västliga missilattacken under gångna helgens Arabiska toppmöte i Saudiarabiens Dammam. Känslan att uppdelningen av Mellanöstern i block med skarpa motsättningar mellan varandra och starka stormaktsinblandningar på vardera sida djupnar därmed. Situationen ger få anledningar till optimism. Oljemarknaden undgick heller inte att under gångna veckor notera Saudiarabiens rapport om att Jemens Houthirebeller skjutit missiler mot en saudisk supertanker som passerade det smala Bab al-Mandabsundet i Röda Havets södra mynning på väg upp mot Suezkanalen. Tankfartyget ska ha skadats lindrigt och bogserats till hamn av saudiska flottan. Angreppet har inte verifierats av externa parter och frågetecken kring rapporterna har rests, men angrepp mot fartyg i det trånga sundet har skett tidigare och är också något som industrin i någon mån måste räkna med i en riskpremie för europeiska leveranser från Persiska viken.

Varför oljepriset inte sjunkit tillbaka efter att den västliga attackens begränsade verkan stått klart har förmodligen att göra med Trump-administrationens hot om att i maj riva upp kärnvapenavtalet med Iran. President Trump har åtskilliga gånger hotat med detta, men ändå förlängt sanktionslättnaderna, som i USA, på kongressmandat, görs av presidenten var tredje månad. I februari ställde president Trump ett ultimatum till Iran och övriga undertecknande länder att skärpa avtalet eller se USA riva upp det, något Iran förklarat sig ovilliga att göra. USA:s utträde ur avtalet skulle sannolikt följas av återförda sanktioner mot Irans oljeexport och banker, oljebolag och handelshus som handlar med Iran, något som troligtvis kan slå ut runt 1-1,2 miljoner fat per dag av Irans råoljeexport. Förutom den spänningsökning som det innebär, med hot om iranska hämndaktioner genom ombud i de konflikter där de byggt upp en sådan möjlighet, så innebär hotet om utbuds begränsningen som sådan en anledning för oljemarknaden att förvänta sig en prisökning och en stabilisering av oljepriset inom USD70 per fat-intervallet.

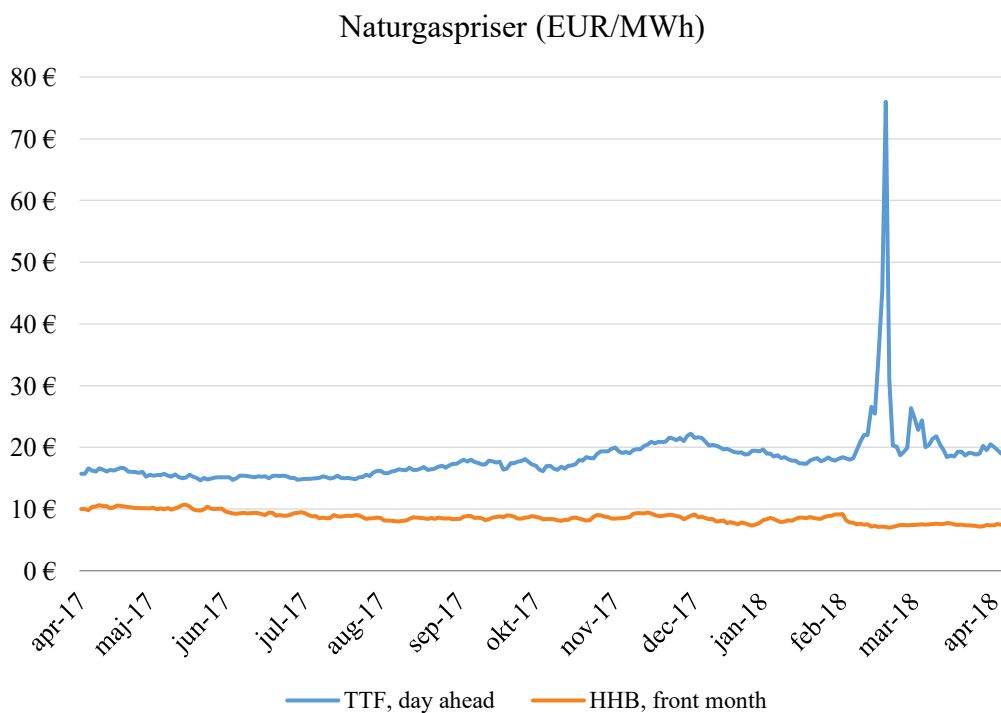
Om förnyade sanktioner skulle innebära att OPEC+ lättar på sina produktionsminskningar är osäkert, då man fortfarande uttrycker oro över den på lång sikt alltför låga investeringsgraden i ny produktionskapacitet. Dessutom behöver många medlemsstater ökade budgetintäkter efter flera år av åtstramning. Exempelvis Saudiarabien behöver ett högre oljepris för att kunna nå ens de lägre delarna av värderingsspannet för statliga oljejätten Aramco inför dess stundande privatisering under 2018/19.

Naturgasmarknaderna

De senaste två veckorna har präglats av sjunkande europeiska spotpriser då Europas uttagssäsong ur lager avslutades. Priserna har också sjunkit som ett svar på att efterfrågan gått ned, när temperaturerna gått upp. Väderprognoserna för april visare vidare på varmare än säsongsnormala temperaturer månaden ut.

Priserna på säsongskontrakten gick dock upp under förra veckan som svar på ändringar i Norges underhållsschema för sommarens produktion i Nordsjön. Runt 0,5 miljarder kubikmeter kommer att påverkas av sommarens underhållsarbete från norska Nordsjön.

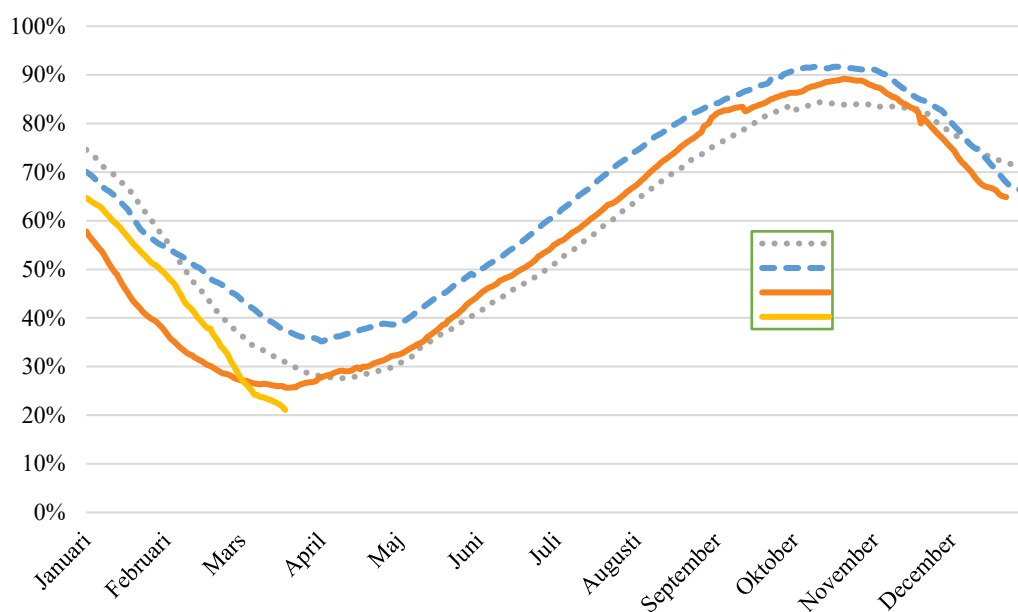
Det genomsnittliga totala utbudet på den Nordvästeuropeiska marknaden uppgick i förra veckan till 0,75 miljarder kubikmeter per dag. Då efterfrågan minskat de senaste par veckorna så har mindre gas nominerats, vilket har påverkat de ryska leveranserna till marknaden. Leveranserna uppgick till 0,20 miljarder kubikmeter per dag i förra veckan. Den sjunkande efterfrågan har även påverkat norska och holländska leveranser. De norska leveranserna har dock begränsats på grund utav att norska Gassco utökade sina underhållsarbeten på bland annat Karsto och Heimdal fälten.

Källa: Montel.

Uttagssäsongen för lager i Europa har sedan två veckor tillbaka avslutats och 0,52 miljarder kubikmeter injicerades i lager under förra veckan. Detta var en lägre injicering än jämfört med för samma period förra året vilket berodde på en mer ansträngd utbuds- och efterfrågebalans i och med att underhållsarbetet i norska Nordsjön utökades. Givet de varma temperaturer som förväntas under april så kan det finnas goda chanser att minska skillnaden i lagernivåer år/år.

Fyllnadsgrad gaslager EU totalt

Källa: GSE minus strategiska reserver.

Nyheter i korthet: Naturgas

Nord Stream 2 får grönt ljus från Finland

Infrastruktur/Miljö: Bygget av Nord Stream 2 från Ryssland genom Östersjön till Tyskland har erhållit de två tillstånd som behövs från Finland. Ledningen är tänkt att gå samma rutt som Nord Stream 1, och ska ha en kapacitet på ytterligare 55 miljarder kubikmeter gas per år.

Tillstånden behövs eftersom att ledningen kommer att gå genom Finlands exklusiva ekonomiska zon (EEZ). Den 5 april utfärdade Arbets- och Näringsministeriet det första tillståndet gällande en 374 kilometer lång sektion genom Finlands EEZ utanför landets territorialvatten. Den 12 april kom det andra godkännandet som gällde Finlands vattenlag och godkändes av södra Finlands Regionförvaltningsverk. Tillstånden som har getts är dock villkorliga, och kräver att projektet tar hänsyn till miljön i området.

Vad gäller övriga länder har de tillstånd som krävs från Tyskland redan blivit godkända, och processerna är i gång i de tre övriga länderna; Sverige, Danmark och Ryssland.

Tyskt stöd för NS2 ambivalent

Infrastruktur/Politik: i slutet av mars gav Tyskland sitt godkännande till Nord Stream 2-ledningen för konstruktion och verksamhet i den tyska ekonomiska zonen. Tidigare i år fick NS2 tillstånd för konstruktion och verksamhet i Tysklands territorialvatten. Rörledningens passage som hör till Tyskland sträcker sig ungefär 85 kilometer.

Enligt det senaste tillståndet krävs NS2 för att täcka delar av det framtida

energibehovet i Europa, rörledningen kommer vidare bidra till en ökad försörjningstrygghet och konkurrens på den inre gasmarknaden. Enligt tillståndsutredningen är ledningen också den mest effektiva lösningen för att leverera rysk gas till Europa, både sett till ekonomiska och ekologiska aspekter. Utredningen fastslog också att NS2 kan leda till att klimatmål uppnås. Nord Stream 2 som den är planerad, dubblar kapaciteten för rysk gas till exitpunkten Greifswald i Tyskland.

I förra veckan verkade det dock som att det tyska stödet för den ryska gasledningen är något svajigt. Tysklands rikskansler Angela Merkel meddelade efter ett möte med Ukrainas president i förra veckan att rörledningen inte kan gå framåt om inte Ukrainas roll som transitland för rysk gas till Europa klagörs.

Ukraina har historiskt varit ett betydande transitland men också haft flera konflikter med Ryssland kring bland annat dessa transitvolymerna. I ett tidigare utspel meddelade Gazprom att man avser att sluta använda Ukraina som transitland på sikt. Företaget har också sänkt trycket in på det ukrainska rörledningssystemet, vilket försvårar för Ukraina att leverera gas ut mot andra länder.

US gasproduktion trycker ned Henry Hub

Produktion/Marknad:

Naturgasproduktionen i Permian ökade med 86 procent mellan mars 2014 och mars 2018, visar data från den amerikanska energimyndigheten EIA. Produktionen i mars 2018 uppskattas till 283 miljoner kubikmeter per dag. Den

kraftiga ökningen i Permian beror till stor del på en ökning av associerad naturgas från oljekällor. Oljeproduktionen i Permian har också dubblats under samma period, från 1,5 miljoner fat per dag till 3,1. Andelen associerad naturgas vid oljeproduktion i Permian ökade också från 31 procent 2014 till 50 procent 2017.

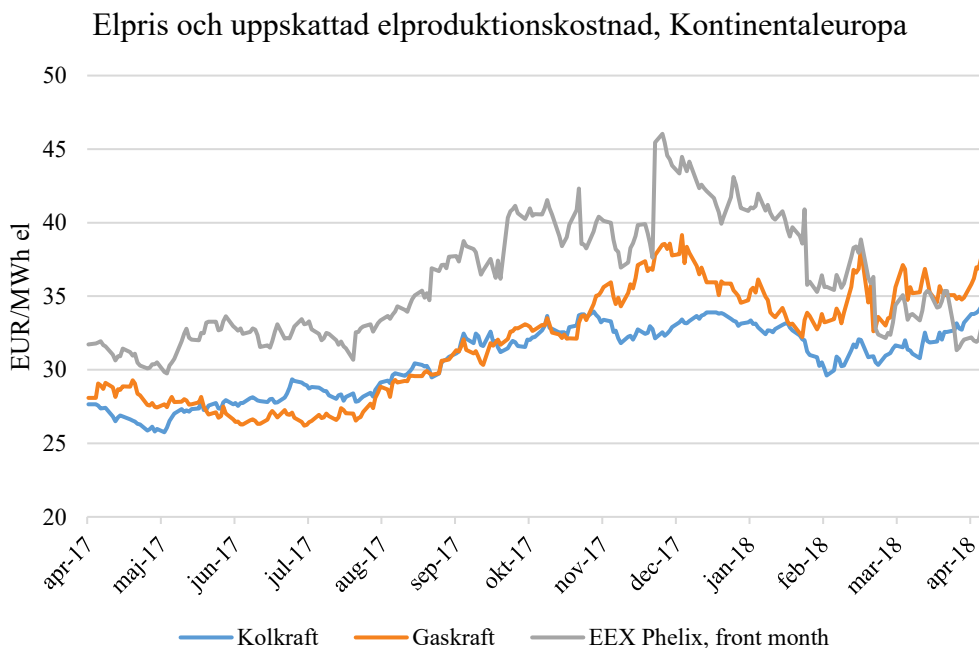
Differentialen mellan spotpriset på naturgas i Permian (Waha) och det amerikanska spotpriset på naturgas, Henry Hub, har ökat generellt sedan oljeproduktionen i Permian har ökat sedan 2014. Under 2018 har skillnaden

dock ökat dramatiskt vilket delvis beror på svårigheter att ta tillvara på associerad naturgas. Under perioden mars 2014 – mars 2017 var differentialen i genomsnitt 13 cent per MMBtu. Under mars 2018 var spreaden i genomsnitt 76 cent per MMBtu.

Flertalet nya rörledningar är planerade från Permian till kusten, vilket kan komma att förändra differentialen. Flera av dessa infrastruktursatsningar ser potential i en ökad LNG-export.

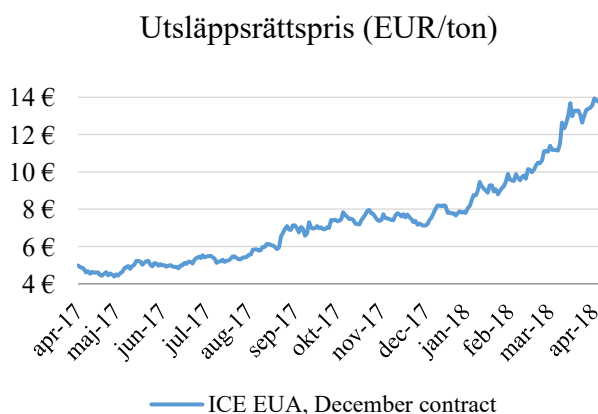
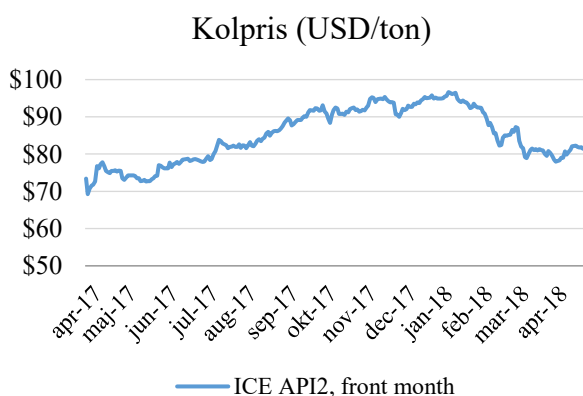
Europeisk kraftproduktion

Kraftpriser i Kontinentaleuropa har sedan förra marknadsbrevets publicering minskat. Samtidigt har kostnaderna för elproduktion via kolkraft och gaskraft ökat som en konsekvens av återhämtande bränslepriser.

Källa: Montel.

De europeiska kolpriserna återhämtade sig något i början av vecka 14, efter väderrelaterade tillförselproblem i Australien. Senare bidrog ett lågt utbud från Colombia och att Sydafrika skickade stora volymer till Indien, till att priset steg ytterligare.

Källa: Montel.

I början förra veckan steg de europeiska terminspriserna för nästkommande år till EUR79,65 per ton, den högsta nivån på en månad. Detta bidrog också till att de tyska

kraftpriserna steg till den högsta på tre månader. En svag dollar och starka råoljepriser var bidragande till stärkta kolpriser. I slutet av veckan steg priserna ytterligare till USD82.3 per ton. Högre priser på olja påverkar i synnerhet terminskontrakt längre fram i tiden, då det påverkar kostnader för produktion och transport av kol.

Priserna på utsläppsrätter har fortsatt att säljas på höga nivåer och nådde sånär ett stängningspris av EUR14 per ton förra fredagen. De höga priserna är till stor del en konsekvens av att aktörer behöver köpa in utsläppsrätter för att uppfylla sina kvoter för 2017 års utsläpp. Dessa kvoter ska vara uppfyllda senast 30:e april för att undvika böter om EUR100 per ton för de utsläpp som inte täckts av utsläppsrätter.

I veckan har analytiker publicerat prisprognoser som presenterar utsläppsrättspriser om EUR25 per ton under 2019 och ökning till EUR30–40 per ton, åren därefter (2020–2021).